

MAGYARÁG

APARE IN FIECARE ZI

Founder:

PÁSZTOR EDE

Redactor responsabil:
Dr. SÁBAY LÁSZLÓ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
ORADEA, PIAȚA MIHAI VITEAZUL 4

Japán sürgősen be akarja fejezni a kínai háborút

TOKIO, április 27. A ma reggeli japán lapok legnagyobb meglepetésre irányt változtattak és azt írják, hogy Japánnak a legrövidebb idő alatt véget kell vetni a Kínával szembeni viszálynak, mert a háboru húzódása felesleges idővesztést jelent.

Kizárólag külpolitikai kérdésekről fog tárgyalni Daladier és Bonnet Londonban

London, április 27. Az angol alsóház ülésén Chamberlain bejelentette Daladier és Bonnet londoni látogatását. Ezután közölte Chamberlain, hogy a kormány az angol-olasz egyezményről fehérr könyvet ad ki.

Egy képviselő a következő kérdést intézte Chamberlainhez:

— Henlein vasárnap elhangzott beszéde mennyiben érinti Csehszlovákia sorsát.

Chamberlain így válaszolt:

— Nem hiszem, hogy erről

a kérdésről mondanivalóm lenne.

Ezután Sir John Simon emelkedett szólásra, előterjesztette az új angol költségvetést és elmondotta költségvetési beszédét.

Sir Samuel Hoare belügyminiszter közölte, hogy március 13 óta Anglia 16.361 osztrák menekültnek adott beutazási engedélyt. Ezek közül többen elutaztak már Angliából.

Sir John Simon az est folyamán rádióbeszédet mondott a költségvetésről és arra

kérte Anglia népét, hogy fogadja hazafias lélekkel azt.

Páris, április 27. A „Havas” jelentése szerint Daladier és Bonnet kizárólag külpolitikai kérdésekről fog tárgyalni Chamberlain-nel és Halifax-szel. A megbeszélések a következő kérdések körül forognak majd:

1. Középeurópa.
2. Spanyolország.
3. Az angol-olasz megegyezés és a francia-olasz tárgyalások.
4. A távolkeleti helyzet.

A „Buna Vestire rend”-del tüntette ki a felosztatott vasgárda Duca gyilkosait

Gyerekeket szerveztek be a „mindent a hazáért” pártba

București, április 27. Az özszes fővárosi lapok írják azokról az újabb dokumentumokról, amelyeket a felosztatott „Mindent a hazáért” párt vidéki tagjainál lefolytatott házkutatások során találtak. A legújabbban a hatóságok birtokába került adatokból megállapították, hogy Constantinuscut, Caramicát és Belimachet, akik — mint ismeretes — Duca miniszterelnököt meggyilkolták, három nappal a gyilkosság után a „Buna Vestire Rend”-del tüntették ki. Ez a felosztatott vasgárda legmagasabb kitüntetése.

Megállapították a legújabbban lefoglalt adatok alapján, hogy a felosztatott „Mindent a hazáért” párt rendszeresen beszervezte a gyerekeket az iskolák elemi osztályaitól kezdve és külön a katonai előkészítő ifjakat.

Orhei-megyében egy olyan aktára bukkantak, amelyből kiderül, hogy a vasgárdának külön törvényszéke volt, amely teljhatalommal ítélkezett volna a vasgárda összes ellenségei felett.

Megállapítást nyert továbbá az a tény is, hogy a fiataloknak külön szervezete volt. Megállapították ugyanakkor azt is, hogy a felosztatott vasgárda katonai jellegű szervezet volt, ahol az alacsonyabb rangfokozatok csak bizonyos érdemek után juthattak felsőbb rangfokozatba.

A „Curentul” az újabbban lefoglalt adatok alapján azt írja, hogy megállapítást nyert az a tény is, hogy a felosztatott vasgárda tagjai rendszeres kémbekedést folytattak a különböző hatóságoknál.

A lefoglalt újabb adatokat a katonai és polgári ügyészség tanulmányozza.

Sztojadinovits a horvátokkal tárgyal

Bled, április 27. Sztojadinovics jugoszláv miniszterelnök kabinetfőnöke társaságában Bledbe érkezett. Illetékes jugoszláv helyen a leghatározot-

tabban megcáfolták azt a hírt, hogy Sztojadinovits Göringgel találkozik. Valószínű, hogy Sztojadinovits a horvát vezetőkkel fog tanácskozni.

TÁVIRATOK

MEGALAKULT AZ ÚJ EGYIPTOMI KORMÁNY

Kairó, április 27. Az új egyiptomi kormány, Nahas pasa elnöke alatt megalakult. A kormány tagjai azokból a pártokból kerültek ki, amelyek a választáson közös listával vettek részt.

NÉMETORSZÁG NEM VESZ RÉSZT A NEWYORKI VILÁGKIALLITASON

Washington, április 27. A washingtoni német nagykövetség közölte az Egyesült Államok kormányával, hogy Németország nem vesz részt a newyorki világkiállításon.

A rutének követelése

Prága, április 27. A szudéta német és magyar szenátorok interpellációt jegyeztek be az államügyészséghez intézett cenzúra-rendelet miatt, amely Csehszlovákia szövetségesének külpolitikai irányváltatásáról szóló híreket riasztó híreknek minősíti.

A „Nascut” című rutén lap ismerteti azokat a feltételeket, amelyek mellett a rutének hajlandók együttműködésre lépni a cseh kormánykoalícióval. A feltételek a következők:

1. A végrehajtó-hatalom vezetői a rutén-földön csak rutének lehetnek.
2. Cseh iskola csak ott működhet, ahol cseh nemzetiségű növendékek élnek.
3. Közös bizottságot kell alakítani az összes függő kérdések rendezésére.

Székhámos álföldbirtokos

Budapestről jelentik: Érdekességek csekkhamisítási ügyben tették feljelentést a budapesti főkapitányságon Szenttamási Gyula 26 év körüli fiatalember ellen, aki gazdag földbirtokosnak adta ki magát és 17 ismert pesti társaságbeli nőt hamis csekkkel becsapott. Szenttamási házasságot ígért és az előlegként felvett összegekre „csekket” adott, melyeket maga hamisított.

A nagyajándék-akciónk 35. számú szelvénye

Ajándék-akciónk
szelvénye

35

Kivágandó és összegyűjtendő

Aki a folytatólagosan meg
jelenő számlát össze-
gyűjti, részt vesz az „aján-
dék-akción”

1938. március - április

Színház

Apr. 28-án, csütörtökön este 9 órakor: JULIA, látványos nagyoperett.

Április 29-én, pénteken délután 5 órakor: 3:1 a szerelem javára. (Olcsó helyárak)

Este 9 órakor: JULIA.

Szombat d. u. 3-kor: 3:1 a szerelem javára. olcsó helyárak kal.

Április 30-án, szombat délután 5 órakor: JULIA (rendes helyárakkal).

Este: Román előadás.

Vasárnap d. u. 3-kor a színházban: Julia rendes helyárakkal.

Vasárnap d. u. 6-kor a Kath körben Szibill 32, 24 17 leies helyárakkal.

Vasárnap este 9-kor a Kath. Körben Marica grófnő 32, 24 és 17 leies helyárakkal.

Hétfőn délután 5 órakor: Egyetlen éjszakára. Olcsó helyárakkal.

Hétfő este 9 órakor Julia.

JULIA. A Thália színház tavaszi ciklusának első bombája. Csütörtökön este kezd meg Oradeán a Thália kiváló együttese tavaszi játékciklusát és mindjárt első bemutatónak olyan hatalmas attrakcióval kedveskedik a közönségnek, ami az utolsó tíz év egyik legnagyobb szenzációja.

Elrendelték a hamispénz gyártással vádolt szövetkezeti üzletvezető szabadlábrahelyezését. Nemrégiben batci szövetkezet vezetőjét Junc Iosifot letartóztatta a csendőrség, mert kertjében olyan eszközöket és formát talált, rosszul sikerült hamispénz darabokkal együtt, amelyek arra engednek következtetni, hogy a szövetkezeti vezető hamis pénzt akart gyártani. A vezető ellen vallott egy cigány is, aki azonban régi ellensége a szövetkezetesnek. A törvényszék tegnap foglalkozott a szövetkezeti ügyével, aki azt hangoztatta, hogy teljesen ártatlan az ügyben a cigány is bosszúból vallott ellene és nem tudja, hogyan kerültek kertjének kerítésére alá a hamis pénz gyártó szerszámok. A törvényszék elrendelte a szabadlábrahelyezését.

Elfogadta a magyar képviselőház bizottsága a zsidó-törvényjavaslatot

Darányi magyar miniszterelnök bejelentette a földkérdés rendezését

Budapest, április 27. Darányi miniszterelnök a képviselőház egyesített bizottsága előtt szólalt fel. Kijelentette, hogy a magyarságnak gazdasági, erkölcsi és szociális szempontból belső revízióra van szüksége és fokozni kell a nemzeti öntudatot és korszerűen kell a hadsereget felszerelni. Győri beszédében ismertetett programja a nemzet nagy többségének helyeslésével találkozott. Helytelen az a megállapítás, hogy a kormány forradalomba akarja sodorni az országot. A kormány nem a forradalom, hanem a fejlődés útján kíván haladni. A földkérdés megoldásának legközelebbi lépése, hogy a kormány tárgyalásokat kezd a nagybirtokosokkal és az egyházi nagy javadalmakkal a kisbérleti rendszer további fejlesztésére. A miniszterelnök visszautasította Rassay Károly állítását, miszerint a gazdasági és társadalmi egyensúly hatályos biztosításának törvényjavaslata külföldi sugalmazásra készült volna.

— Elfelejté Rassay képviselő ur — mondotta Darányi —, hogy ez a törvényjavaslat messze áll a nürnbergi törvényektől. Nem áll az sem, hogy a kormány váratlanul lépett elő a javaslatokkal, mert a zsidó-kérdésről már elmondottam véleményemet a szegedi és győri beszédemben. „A zsidóság aránytalanul nagy számban helyezkedett el azokban a foglalkozási ágakban, ahol a kereseti lehetőség könnyebb és kedvezőbb. Ez ad okot a nemzet különböző termelő osztályai közötti izgalomra. A törvény célja az igazság megteremtése, a szociális aránytalanság elsimítása és a zsidó befolyásnak a nemzeti és kulturális életben illő mértékre való csökkentése. Magának a zsidóságnak érdekét szolgálja, mert enyhíti az antiszemitizmust és a szélsőséges, türelmetlen mozgalmakat semlegesíti.”

Gróf Bethlen István azt állította, hogy a gazdasági élet gutaütöttség állapotába került. Erre Imrely gazdasági miniszter ur fogja megadni a választ.

Darányi ezután vitába szállt azokkal, akik sokalták a 20 százalékos arányszámot és kijelentette, hogy ez a beállítás nem jóhiszemű, mert a zsidóság

a közhivatalokban, a hadseregben, a szövetkezetekben egyáltalán nincs képviselve, vagy pedig arányszámánál sokkal alacsonyabb mértékben.

Szükség van a fiatal keresztény réteg elhelyezésére, mert másképpen nem fejlődhet ki alkotó vezető réteg. Akik bojkottról és szabotázsról beszélnek a zsidóságnak tesznek rossz szolgálatot, mert ilyes-

miről szó sem lehet, amikor életbevágóan fontos nemzeti feladat vár megoldásra. Ilyen állásfoglalás a zsidóság együttélését a magyarsággal teljesen lehetetlenné tenné. Az állami és társadalmi rend felépítése és megőrzése az ujjaépítés legnagyobb feladata.

Darányi Kálmán után, Mikóczy igazságügyminiszter szólalt fel. Kijelenté, hogy a zsidó javaslat nem sérti a jogegyenlőséget és hangsúlyozta, hogy

a gazdasági életben előállott egyenlőtlenséget kellett kiegyenlíteni. Ezért volt szükség a zsidó javaslatra.

Imrely közgazgatási miniszter beismerte, hogy a kérdés igen kényes, de éppen ezért gyorsan kell megoldani és nem kell sokat vitázni fölötte.

Több hozzászólás után, a képviselőház egyesített bizottságának többsége elfogadta a zsidó javaslatot.

Ujabb részletek a volt vasgárda forradalmi előkészületeiről

A nyilvánosságra hozott újabb dokumentumokkal kapcsolatban a „Curentul” így ír:

„Abból a tényből, hogy a Duca-gyilkosság után 1937. január 13-án a Duca-gyilkosokat előléptették, a hatóságok meggyőződést szereztek arról, hogy a volt vasgárda-szervezet a büntetett feldicséréssel egyidejűleg szolidaritást vállalt a gyilkosokkal.

Storoiu megyében az iskolai szervezkedésekről találtak iratokat. Itt 8 embert tartóztattak le. Megtalálták a zsidók elleni harcra vonatkozó iratokat.

A „Timpul” megírja, hogy az orhei megyében leleplezett iratokból kiderült, hogy a vasgárda külön törvényszékének feladata lett volna, hogy a szervezet uralomra jötté után kivégeztessék mindazokat, akik a gárda ellenfelei voltak.

Turda megye Avram Iancu községében letartóztattak egy Gavra nevű földművest, aki a házkutatás során fegyvereket találtak.

Az összes fővárosi lapok — még az Universul is — elítélő hangon írnak a volt vasgárda forradalmi tevékenységéről és céljairól.

Inspekciós gyógyszerárak:

Csütörtök, április 28.

Mátyás Király, Str. Vlahuța 46. Tel. 2134
Irgalmi szend Reg. Ferdinand 27. Tel. 1484
Szabina, Piața Mihai Viteazul Tel. 1528
Megváltó, Str. Alexandrii 66. Tel. 1607
Minerva, Piața Unirii 5. Tel. 1562.

Hétfőn kell megkezdeni a májusi hurcolkodást. Már csak pár nap választ el bennünket a májusi költözködéstől. A költözködésre vonatkozó szabályrendelet szerint a költözködések az évnegyed első hétköznapiján kell megkezdeni. Tekintettel arra azonban, hogy május elseje szigorított munkaszünet és az idén különben is vasárnapra esik, ennek következtében az általános költözködések hétfőn kezdődnek meg. Az egy-szoba, konyhás lakást déli 12 óráig át kell adni, a kétszobás lakást pedig este 8 óráig kell kiüríteni. Ha ennél több szoba van, a szabályrendelet értelmében két szobát már az első napon ki kell üríteni, a többi szobákat pedig másnap kell átadni az új lakónak.

— Szabadlábra helyezték Tolnai István diosigi gazdát. Nemrégiben irtuk meg, hogy a törvényszék 6 évi fogságra

ítélte a közvagyon védelméről szóló törvény alapján Tolnai István diosigi gazdát, aki a diosigi iskolaszék elnöke volt. Az ítélet a gazda távollétében hozták s elrendelték a letartóztatását. Tolnai az ítélet ellen újraszorgalmazati kérvényt adott be, azzal indokolva a kérelmet, hogy a tárgyaláson betegsége miatt nem tudott megjelenni s ezt hivatalos orvos bizonyítvánnyal is igazolta. A törvényszék helyt adott a kéresemnek, elrendelte a per újratárgyalását és felfüggesztette az ideiglenes letartóztatás végrehajtását.

— **A munkásság népnepélye.** Az országos szakszervezeti tanács kebelébe tartozó oradeai szakszervezetek munkássága május 1-én vasárnap délután 3 órai kezdettel nagy népnepélyt rendez a Márele Voivod Mihai (volt Rhédey-kerti) sportpályán. A műsoron labdarugó mérkőzések, különböző sportversenyek és számtalan szórakoztató és mulattató mutatvány szerepel. A Gutenberg dalárda és az Építőmunkások dalköre munkás- és népdalokat ad elő. A reggelig tartó tánchoz a zenét a legkitűnőbb cigány és jazz zenekarok szolgáltatják.

A kisiparosok és kiskereskedők üzleti könyvei

A 200 lejes pénzügyigazgatósági átalányon kívül 100 lei repülőbélyeg megváltást is lehet fizetni

Oradea, április 27. Ismeretes, hogy a pénzügyminisztérium megengedte, hogy a 70 ezer lejnél kisebb adójövedelemmel rendelkező kisiparosok és kiskereskedők ne vezessenek üzleti könyveket, hanem 200 lejes évi átalány összeg ellenében üzleti könyveiket üresen tarthassák. A könyveket azonban ennek ellenére is felül kellett bélyegezni laponként a szokásos repülőbélyeggel. Az érdeklődőkhöz fordultak, hogy a repülőalap is engedje meg, hogy átalányösszeg ellenében a könyveket ne legyen szükség

felülbélyegezni. A repülőalap vezetősége teljesítette a kérést és elrendelte, hogy

100 lei évi átalányösszeg lefizetése ellenében a kiskereskedők és kisiparosok üzleti könyveiket ne legyenek kötelesek felülbélyegezni.

A 100 lei átalányösszeget — minden év április elején — a Banca Nationalához kell lefizetni a repülőalap folyószámlájára.

Eszerint tehát a könyvekre **semmiféle repülőbélyeg nem kell ragasztani, hanem a 200 leit be kell fizetni**

deklaráció kíséretében a pénzügyigazgatósághoz, a 100 leit pedig a Banca Nationalához és a könyveket le kell pecsételtetni a pénzügyigazgatóság bélyegügysztyán.

Természetesen mindazok, akik már felülbélyegeztették könyveiket a pénzügyigazgatóságon, nem kötelesek megfizetni a 100 lejes átalányösszeget. Azok azonban, akik eddig még nem vásárolták meg a könyveket, most már nem kell hogy tekintettel legyenek arra, hogy a könyv minél kevesebb lapból álljon.

Az UGIR körlevele a fizetések utáni adó kiszámításáról

Az UGIR, a gyáriparosok szövetsége körlevelet küldött szét a tagjainak, amelyben példákat ad, a személyzeti adó kiszámítására vonatkozólag. A módszer ugyanaz, mint a munkásoknál, mint a tisztviselőknél.

Munkásoknál 3000 lei havi fizetésig a következő példa szerint kell eljárni: Napi fizetés 100 lei. Havi fizetés, 25 napot számítva bruttó 2500 lei.

Levonások: A 20 napon túl kapott fizetés 500 lei. Adómentes minimum 1000 lei. Betegségélyző 86 lei. Összesen 1586 lei. Netto adóalap 914 lei, kikerekítve 920 lei.

A fizetés utáni adó: 4 százalékos fizetés utáni adó 37 lei. 2 százalékos ugyanaz 18 lei. 0,3 százalékos utadó 3 lei. 0,5 százalékos Munkakamara adó 13 lei. Supracota 6 lei.

Munkásoknál 3000 lei fizetésen felül: Napi fizetés 130 lei, bruttó havi fizetés 25 napra 3250 lei.

Levonások: 20 napon túl kapott fizetés 650 lei. Betegségélyző 86 lei. Összesen 736 lei. Netto adóalap 2414 lei, kikerekítve 2420 lei.

A fizetés utáni adó: 4 százalékos fizetés utáni adó 97 lei, 2 százalékos ugyanaz 48 lei, 0,3 százalékos utadó 7 lei, 0,5 százalékos Munkakamara adó 16 lei. Supracota 21 lei.

Magántisztviselőknél függetlenül attól, hogy 3000 lejnél kisebb, vagy nagyobb fizetésük van, semmiféle adóminimum rendszer nincsen. Vegyük a következő példát:

Bruttó havi fizetés 3000 lei.

Levonások: Betegségélyző 86 lei. Netto adóalap 2914 lei, kikerekítve 2920 lei.

A fizetés utáni adó: 4 százalékos fizetés utáni adó 117 lei,

2 százalékos ugyanaz 58 lei, 0,3 százalékos utadó 9 lei, 0,5 százalékos Munkakamara adó 15 lei. Supracota 28 lei.

Az UGIR közölte még, hogy a március hónap fizetése után

ni adót, amelyeket április 1-ig kell befizetni, még a régi rendelkezések alapján kell befizetni. Az új rendszer, csak az április havi fizetések után alkalmazandó.

Sortűz a tüntetőkre: 32 halott

Newyork, április 27. Missouri államban az indiánok nacionalista tüntetésbe kezdtek. A rendőrök szét akarták oszlatni a tüntetőket, de a bebeszültek ellenállottak, mire a rendőrök sortűzet adtak. 32 tüntető meghalt, sokan megsebesültek.

Ottó, a letűnt Habsburg-csillag

Ottó királyfi feloszlata udvartartását és hozzáfog a polgári élethez

A párisi sajtó, Ausztria bekebelezése után kiküldte munkatársait Steenockerzeelbe, ahol Zita, az ex-császárkirályné és Ottó, az immár teljesen reményvesztett trónkövetelő a bécsi események óta a legzárkózottabb visszavonultságban élnek. Az újságírók a fiatal főherceghez nem is tudtak bejutni, de az udvartartás tagjaitól sikerült mégis megtudniuk, hogy a kastélyban az Anschluss óta drámai események játszódtak le.

Ismeretes, hogy Ottó, miután Hitlerék bevonultak Bécsbe, a párisi lapoknak néhány szavas nyilatkozatot adott, élesen állástfoglalva Ausztria függetlensége mellett. A nyilatkozatot követő napon Steenockerzeelbe bécsi távirat érkezett a következő szöveggel:

— Felségedet halálra ítélték

A sürgőnyt álnéven a trónkövetelő egyik bizalmasa adta fel. Ottó pillanatig elkomorodott, majd így kiáltott fel:

— Erre a halálítéletre csak büszke lehetek.

Másnap azonban kiderült,

hogy szó sincs halálos ítéletről, az igazság csupán annyi, hogy a főherceg ellen körözölvelet bocsátott ki a német ügyészség. Mikor ezt Ottó megtudta, elhatározta, hogy önszántából Ausztriába utazik és a bírák elé áll. Emiatt közötté és Zita között éles jelenetek játszódtak le, az ex-császárnő ugyanis szeveszet dolognak ítélte Ottó szándékát.

— Amikor tömegével fogják le hiveimet, én sem hátrálhatok meg — kiáltotta Ottó. — Lássuk, mivel tudnak valódni.

Végül is oda módosította elhatározását, hogy csak akkor hajlandó a barnak néptörvényszéke elé állani, ha a bécsi főügyészség, amely a körözőlevelet kibocsátotta, kéri fogja ki adását. A steenockerzeeli udvartartás egyik embere minden nap bement a brüsszeli Palais de Justice-ba, megérdeklődni, hogy a kiadási kérelem megérkezett-e? Miután közben kerek egy hónap telt el, s még semmi sem jött Bécsből, nyilvánvaló, hogy a

Ha betegesen száraz, hámlik az ARCBŐRE, egy használjon „STELLA” tulzsiros arckenőcsőt, arcolajat

kis tégely 30, nagy 60 lei
Főlerakat:

DROGUERIA „APOLLO”

Farkas István Oradea, Regels Ferdinand 7. bis és a „CORSO” Utaszerterben.

Naponta postai szétküldés

Newyork államban kötelező az orvosi vizsgálat a házasságkötés előtt

Newyorkból jelentik: Most tették közzé azt a törvényt, amely 1938. július hó elsőjével Newyork államban házasságkötés előtt kötelezővé teszi az orvosi vizsgálatot. A házassulandó felek a házasságkötés előtt bizonyítvánnyal tartoznak igazolni, hogy nem szenvednek vérbajban.

nácihatóságok nem is akarják az Ottó-problémát továbbfeszíteni, s a körözés nem szolgált más célt, minthogy megkönynyitse a Habsburg-birtokok ismeretes köztulajdonba vételének jogi formaságait.

A régi koronabirtokoknak újbóli kisajátítást egyébként a legsúlyosabb anyagi gondokat zudította a steenockerzeeli udvartartásra. Zita a kastélyért évi 50 ezer belga frankot fizet de Croix márkának. Ezt az összegét ezután nem tudják előkeríteni, mivel a birtokok hozama is elmarad s az osztrák hűvek adományai sem érkezik meg többé. Tehát a bérletet a múlt héten felmondták. Feloszlik egyben az udvartartás is, mert annak tagjai javareszt szegény ősnemesek voltak, akik az udvar támogatása nélkül nem tudnak megélni.

Egyébként Ottó steenockerzeeli magányában a koronajavak elkobzása miatt ünneplés tildakozást szerkeszt az a világsajtóban közzéteszi.

Itt az új börtönsszabályzat!

MIT SZABAD ÉS MIT NEM SZABAD A RABOKNAK

Jutalmak és feltételes szabadlábrahelyezés. Film- és rádióelőadások is tarthatók a fogházban, lapot adhatnak ki a foglyok részére

Oradea, április 27. Egyik multheti számunkban már közöltünk részleteket az igazságügyminisztérium által kidolgozott új börtön-szabályzatról. A szabályzat a hivatalos lap április 21-i számában jelent meg. A szabályzat értelmében a büntetéseket a következő börtönökben lehet kitölteni:

A. Nagykorúak részére
1. Közöséges bűncselekményekre:

- Kényszerszolgálat börtönök.
- Fegyházak.
- Megyei javító és rendőri fogházak.

Politikai bűnösök: politikai börtönök, amiknek három szekciójuk van:

- Súlyos fogság.
- Szigoru fogság.
- Egyszerű fogság.

A nők külön börtönökben töltik büntetésüket.

Külön fogházak a kiskorú bűnösök számára.

Átmeneti intézmények:

Mezőgazdasági és ipari börtön-telepek külön férfiak és külön nők részére.

A szabadságvesztési biztonsági intézkedéseket a következő helyeken töltik a bűnösök:

a) elmebeteg bűnösök kórháza.

b) fizikai vagy pszichikai abnormalitásokkal rendelkező bűnösök számára.

c) Speciális intézmények a kleptomániás bűnösök számára.

d) Munkatelepek csavargók és koldusok számára.

A kiskorúak részére:

Javítóintézetek.

A kényszerszolgálat börtönök

lehetőleg az ország bánya-vidékein állítják fel.

A kényszerszolgálat-büntetés azzal kezdődik, hogy az elíteltet éjjelre és nappalra elkülönítik, illetve magánzárkába zárják. Az elkülönítés ideje két év az életfogytiglani elítéltek-nél, másfél év a 10—25 évre ítéltéknél, 1 év az 5—10 évre ítéltéknél. A visszaesőknél az elkülönítést 3 évre meg lehet hosszabbítani.

Az elkülönítés idején az elítelt a magánzárkában köteles dolgozni.

Az elkülönítési idő után az elítelt nappal a bányában dolgozik társaival azonban hallgatásra van kötelezve. Lehet azonban dolgoztatni az elíteltet a mezőgazdasági telepeken, ipari munkán, kertekben, vagy közmunkán. A munka időtartama napi 3 óra.

Ha az elítelt jól viselkedik, áthelyezhető egy munkatelepre, azonban csak ha bizonyos időt már kitöltött büntetéséből (15 évet az életfogytiglani el-

ítéltek, kétharmadrészt a kisebb büntetéseket töltők).

Az életfogytiglani elítélteket 5 évi munkatelepi idő után (összesen tehát 20 évi rabság után) feltételesen szabadlábra lehet helyezni. Kiseb büntetéseket töltőket csak akkor, ha büntetésük háromnegyed részét kitöltötték. A feltételes szabadság a büntetésül kitöltött idő lejártáig, az életfogytiglani elítélteknél további 10 évig tart.

Az életfogytiglani elíteltet 60 éves korában át kell helyezni egy fegyházba.

A kényszerszolgálatra ítélt munkájának jövedelme teljes egészében az államot illeti, azonban ha jól viselkedik munkája árának negyedrészt megkaphatja.

A kényszerszolgálatra ítélt egy hónapban csak egyszer irhatnak és kaphatnak levelet. A családtagok és rokonok csak kéthavonként egyszer látogathatják meg. Nem fogadhatnak el kívülről ételme, nem dohányozhatnak.

A kényszerszolgálatra ítélt rabruhája hosszában és keszrtben csikozott, az életfogytiglani elítélteknél vörös csik, a többieknek fekete.

A fegyház-börtönök

lehetőség szerint ipari vidéken, de a nagy városoktól távol állítják fel. A büntetés kitöltése itt is elkülönítéssel kezdődik, amely 8 hónapig tart 3—7 évi büntetésnél és 1 évig 7—20 évi büntetésnél. A magánzárka-idő kitöltése után az elítelt a börtön-műhelyben dolgozhat, a hallgatás azonban itt is kötelező. Börtönön kívüli közhasznú munkára csak akkor vihető, ha ebbe beleegyeznek.

Munka-telepre való áthelyezése és feltételes szabadlábra helyezése ugyanolyan feltételek mellett történik, mint a kényszerszolgálatra ítéltéknél. A munkabér harmadát kaphatják meg.

Levelet havonként kétszer küldhetnek és kaphatnak, családtagjaik csak egyszer havonta látogathatják meg. Nem dohányozhatnak.

A rabruha csak hosszában csikozott.

A javító-fogházat

vagy megyei fogházat rendszerint a megyeszékhelyen állítjuk fel. A fogházat ipari, vagy mezőgazdasági felszereléssel kell ellátni.

A 6 hónapig elítéltek nem részesülnek elkülönítésben napal, éjszakára is csak a lehetőség szerint. A 6 hótól 2 évig

terjedő elítéltek büntetésük negyedrészt, legtöbb négy hónapot magánzárkában töltnek, büntetésük kéthegyed részét napali közös munkát és büntetésük negyedrészenek idejére feltételesen szabadlábra helyezhetők, de csak akkor, ha dolgoztak.

A közös munkát a fogház műhelyében végzik. A munkabér kéthegyed része az államé, háromötöd az elítelté.

Az egy évnél kisebb büntetést töltők nem viselnek rabruhát, a súlyosabban elítéltek ruhája vízszintesen van csikozva. Kivülről is beszerezhetnek ételmezt. Levelet havonta háromszor küldhetnek és kaphatnak, látogatásokat havonta kétszer fogadhatnak. Dohányozhatnak.

A rendőri fogságra ítélt csak akkor állíthatók munkába, ha ebbe beleegyeztek. A munkabér háromnegyed része illeti meg őket. Saját ruhájukban járhatnak, hetenként kétszer levelezhetnek, hetenként fogadhatnak látogatókat. Dohányozhatnak és nemcsak ételme, de ruházati cikkeket is kaphatnak kívülről.

A politikai foglyoknál — mint már közöltük — a különbség az, hogy csak akkor köteles dolgozni, ha ebbe beleegyeznek, illetve a súlyos fogházra ítélt maga választhatja meg a munkanemet. A munkabér háromnegyed része illeti meg őket. Havonta egyszer fogadhatnak látogatókat, havonta egyszer levelezhetnek, kívülről is kaphatnak ételme és dohányozhatnak. Nem kötelesek rabruhát viselni.

A jóviseletű foglyok jutalma a következő:

1. Dicséret a többi rab előtt.
2. Engedély, hogy segíyezze családját.
3. Ingyen levélpapír és bélyeg.
4. Engedély, hogy újságokat, könyveket és írószereket kapjon.
5. A dohányzás megengedése, ha az egyébként tiltva van.
6. Egy órával több fény az elkülönítettek részére.
7. Egy órával több séta.
8. Beszélgetés az egyéni beszélőben.
9. Más tárgyak elhelyezése a cellában.
10. Kivülről hozott élelem azoknál, akiknél ez nincs megengedve.
11. Könyv, szerszám és dohány-jutalom.
12. Pénzjutalom azoknak, akik kitűnnek a munkában.
13. Engedély a szabadban való munkára.
14. A jutalmi cellában való lakhatás.

Kisiparosok és kiskereskedők

részére az e ört 200 leles taxa befizetéséhez szükséges deklaráció, valamint a pénzügynél bemutatandó

JURNAL és INVENTAR könyvek kaphatók a PÁSZTOR EDE cégnél

Oradea, P. M. Viteazul 4. Tel. 2800

15. A munkatelepre való áthelyezés.

16. Ajánlás a feltételes szabadlábrahelyezésre.

17. Ajánlás kegyelemre.

A vizsgálati foglyok

nem nyírhatók meg és saját ruhájukban járhatnak. A vizsgálati foglyok csak a vizsgálóbíró engedélyével küldhet és fogadhat el leveleket, azonban

zárt borítékban — tehát a fogházigazgatóság láttamozása nélkül — levelet küldhet a vizsgálóbírónak, vagy az igazságügyminisztériumnak.

A vizsgálati foglyok csak akkor állíthatók munkába, ha ebbe beleegyeznek.

Mozi- és rádió-előadások

A szabályzat különböző előírásokat tartalmaz a foglyok egészségügyi és kulturális nevelésére. Havonta legalább egyszer előadást kell tartani a raboknak, erkölcsi, vallási vagy nemzeti tárgyól. Ezenkívül lehet felolvasás, zenei rádió, sőt mozielőadás is nevelő céllal.

a rabok azonban nem tarthatnak színi előadást és nem táncolhatnak.

A fogházigazgatóság lapot is kiadhat a rabok részére. — A lapba a jóviseletű rabok is írhatnak.

Magyarország sajnálkozását fejezte ki Csehszlovákiának

Prága, április 27. Hivatalos jelentés arról számol be, hogy Kánya Kálmán magyar külügyminiszter kormánya sajnálatát fejezte ki a cseh kormánynál a Budapesten történt gyűlés miatt. Kánya külügyminiszter kijelentette, hogy a magyar kormány helyteleníti a gyűlés során elfogadott határozati javaslatot.

Nagy mennyiségű új férfi és női kelme-maradékok érkeztek

Steiner maradékoshoz
Caler Victoriei 3 az útvárlan balra

Borzalmas vasutiszerencsélenség Franciaországban

Egy gyorsvonat pozdorjává zuzott egy utasszállító gépkocsi. — Hat halott

PÁRIS, április 27. Borzalmas vasúti szerencsélenség történt az elmúlt éjszaka a Páris-Samur közötti vasútvonal egyik sorompójánál, ahol teljes sebességgel egymásnak rohant egy utasszállító gépkocsi és egy gyorsvonat. Az összeütközésnek hat halottja és nyolc sebesülte van. A vizsgálat megállapítása szerint a súlyos szerencsélenségért a vasúti pályaozón terhelő a felelősség, amiért a sorompót elmulasztotta idejében lebocsátani.

Agyonverte férjét és egyéves fiát egy ideg-beteg asszony

Poznan, április 27. Borzalmas családi tragédia játszódott le az elmúlt napokban a bajországi Lépie községben. Egy parasztfasszony alvó férjét és egyéves kisfiát ideg-

rohamában fejszével megölte, majd a fejszével saját fejéhez sújtott. Az ütés nem volt halálos és az asszony ekkor a falu közelében levő tóhoz vándorolt, amelybe belevetette

magát. A hideg vízben visszanyerte eszméletét, partra vergődött, visszamenekült a faluba özvegy édesanyjához. A csendőrök itt elfogták és be szállították a kórházba.

Kutyák kaparták ki a csecsemő hulláját

Bucurestből jelentik: Borzalmas gyermekgyilkosság történt Stanceni községben, hol az egyik gazda udvarán a kutyák osztlásnak indult ujszülött gyermek hullájából falatoztak.

A csendőrség bevezette a nyomozást, melynek során kiderült, hogy Cif Pante Ioana fiatal leány ujszülött gyermekéről van szó, ki szégyenében megölte gyermekét és a kis

holttestet a mezőn elhantolta. A kutyák kikaparták a hullát és gazdájuk udvarába hozták. A gyilkos leányanya beismerte bűnét. Letartóztatták és átadták az ügyészségnek.

Schuschnigg sorsa Hitler és Mussolini római találkozásán dől el

A pápa felkérésére Mussolini közbelépett a volt osztrák kancellár érdekében

London, április 27. A „Daily Herald” értesülése szerint Schuschnigg sorsa Mussolini és Hitler találkozásán dől el. Az angol lap szerint Schuschniggot csak Mussolini személyes közbelépése mentette meg attól, hogy a dachani koncentrációs táborba szállítsák. Hír szerint a pápa és a nyugati hatalmak kormányfői kérték meg Mussolinit, hogy járjon közbe Schuschnigg érdekében. A legjobb esetben is azonban Hitler csak arra lesz hajlandó, hogy Schuschnigg részére kényszerlakhelyet jelöljön ki valamely osztrák városban a rendőrség felügyelete alatt. Szó sem lehet arról, hogy Schuschnigg külföldre távozzék.

London, április 27. Havas: A News Chronicle bécsi tudósítója közli, hogy a bécsi börtönökben mintegy 12 ezer személyt tartanak fogva. A többi ausztriai börtönökben 40 ezerre rug a foglyok száma. Az összes fogvatartottak diplomaták, arisztokraták, lelkesek, szocialista és zsidó vezetőemberek. A lap tudósító szerint Bécs terror alatt áll, a legkisebb kétkedő szó, a legjelentéktelenebb bírálat elég ahhoz, hogy valakit börtönbe vessenek.

Berlin, április 27. Az angol kormány közölte a birodalmi kormányral, hogy május 21-i kezdettel ismét bevezeti az Anglia területére lépő nemzetek számára a vízumkötele-

zettséget.

A volt osztrák alattvalók osztrák utlevelekkel csak má-

jus 2-ig bezárólag léphetnek angol területre, előzetes angol konzuli láttamozás nélkül.

Megjelent

GÁL ZOLTÁN

nyelvpedagógus szerkesztésében a

6000 SZAVAS

ROMÁN—MAGYAR
MAGYAR—ROMÁN

KÉZISZÓTÁR

egy kötetben

Ára 25 Lei

Kapható a „Friss Ujság” és „Magyarság” minden árusítójánál és az összes könyvkereskedésekben

Vidéki rendeléseket az összeg, valamint 5 lei portóköltség előzetes beküldése mellett azonnal teljesítünk. — A pénz es: tleg bélyegben is beküldhető.

Amerika szenzációja

Roosevelt találkozik Henry Forddal

Newyork, április 27. — Az Egyesült Államok politikai köreiben óriási feltűnést keltett a hír, hogy Roosevelt elnök találkozni fog politikája eddigi kérlelhetetlen ellenségével — Henry Forddal, akivel gazdasági kérdésekről fog tárgyalni. Ford az újságíróknak a következőket mondotta:

— Végre valahára Rooseveltnek alkalma lesz egy olyan emberrel találkozni, aki nem kíván tőle semmit. Roosevelt előtt ki akarom fejteni, hogy Amerikában az egyetlen lehetséges jelszó: „Vissza a földhöz” lehet.

Csalhatatlan

bizonyíték

Váratlan módon bizonyította be igazát A. Nonaka japán mérnök, aki egy kis ejtőernyőt talált fel. Nonaka segédje 70 méter magasságból leugrott egy repülőgépről, az ujjfajta ernyő azonban nem nyílt ki és a fiatal ember agyonzústa magát. Nonaka a törvényszék előtt pontosan elmagyarázta, hogyan kellett kezelni az ejtőernyőt, majd bemutatott egy filmet, amelyet a szerencsétlen ugrásról készített. A filmfelvételen tisztán látszott, hogy a fiatal ember nem követte Nonaka utasításait. A feltalálót felmentették.

Egységesítették a telekkönyvi rendtartást

Bucuresti, április 27. A hivatalos lap legújabb számában rendelet törvény jelent meg a telekkönyvi rendtartás egységesítéséről. A rendelet törvény fenntartja a telekkönyvi betétek három lapját és különleges rendelkezéseket tartalmaz a birtoktestek megosztására. — Ugyanakkor az eddig vezetett banya-telekkönyveket érintetlenül hagyja. A rendelet törvény az állam felelősségét alapítja meg minden olyan esetben, midőn a telekkönyvvezetéssel kapcsolatban elkövetett bűncselekményről van szó, amennyiben az érdekelt fél a hibát a törvény rendes útján nem orvosolhatja. A rendelet törvény Transzilvániában és Bucovinában az egységes polgári törvénykönyv életbeléptetésével egyidejűleg kerül majd alkalmazásra.

IDŐJÁRÁS

Változó idő, gyakori csapadékkal. Néhol éjjel talajmenti fagy. A nyugati részeken a hőmérséklet lassan emelkedik.

A kiválasztott

— Regény — 103

Leértek a lépcsőn.
— Végre — mondta Lucas.
— Nos?

Anthony széket gördített Mrs. Graye számára a kandelóhoz.

— Mrs. Graye a szobájában volt — mondta. — Feküdt az ágyon és hallgatózott. Mialatt ő figyelt, én a fönn levő minden egyes szobából bementem abba, amelyben Mrs. Hale-Storfordot holtan találták meg, azután újra visszatértem abba a szobába, amelyből éppen elindultam. Mr. Graye egyetlen esetben sem hallott engem. Pike, maga is kipróbálta ezt és semmit sem hallott.

Pike biccentett.

— Ugy van, uram.

Anthony a kis asztalon elhelyezett üvegekhez ment és szódás whiskyt töltött Mrs. Grayenek.

— Tessék, igya meg — nyújtotta neki a poharat. — Nem baj, ha nem is szokott vele élni, igya csak meg.

Mrs. Graye tévován mosolygott rá. Hőrpintett az italból, összerázkódott, azután újra ivott. Arca kissé megszínesedett.

— Tehát, Mrs. Graye... — zöld szeme kutatva mélyedt az asszonyéba. — Tehát Mrs. Graye, azt hiszem, igazam van, ha azt állítom, hogy ön fél a vértől...

Mrs. Graye ültében megfeszítette a derekát. A hátát támaszkeresően a szék hátának vetette. Balkezevel úgy megszorította a karfát, hogy a csuklóján halotti fehérre vált a bőr. Jobb kézfejjével eltakarta a szemét.

— Ne! — mondta. — Ne!

— Gondoltam — mondta Anthony, természetes hangján. — Miriam Rossiter és George Anstruther lennének még a gyanus személyek, — azonban ön, aki meglehetősen ismerie őket, tudja, hogy egyik sem akart Eve Hale-Storfordtól azon a rejtetes módon megszabadulni, még ha okuk is lett volna rá... Helyesli-e, amit mondtam?

Dorothy Graye, szemét még mindig eltakarva, biccentett.

Trenchard egyszerre megszólalt. Nem első ízben, hogy a szobában ültek. Sötét hajjal keretezett arca egészen fehér volt.

— Semmi sincs már hátra, semmi — mondta.

Tekintette, amely egész idő alatt Anthonyn nyugodott, Dorothy Grayet kereszte meg.

Anthony a fejét rázta.

(Folyt. köv.)

Rejtélyes módon 35 ezer lei tűnt el a devai adóhivatalnál

Deva, április 27. Még az elmúlt év decemberében történt, hogy a megyei postahivatalok pénzt szállítottak a devai központi hivatalhoz. E küldemények között szerepelt a ghelari postahivatal 35.000 leies pénzeszsákja is. Kállay Anna, a postahivatal könyvelője, aki a küldeményt felülvizsgálta, megdöbbenve vette észre, — hogy a 35 ezer leies küldem-

mény szállítólevelét aláírta, a pénz azonban hiányzik. Megállapította azt is, hogy a szállítólevelét csak sietségből írta alá a 35 ezer leit nem vette át. Kutatni kezdtek a küldemény után, a kézbesítők szobájában azonban csak a küldemény üres zsákját találták meg. A posta belső vizsgálatánál megállapították, hogy Kállay Anna könyvelőnt nem terheli felelősség, Daday Ala-

dár pénztárnokot, valamint Ribitei Elena s Pop Tuca Ilie akkori főnököt ellenben az összeg egyetemleges felelősség mellett való megfizetésére kötelezték. Daday és Ribitei ellen az ügyesség is vádat emelt hanyagság címén, a devai törvényszék azonban most mindkét tisztviselőt felmentette a vád és annak következményei alól.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetés ára szavanként 2 lei. A legkisebb hirdetés 10 szócig 20 lei. A rumba igazoló-jegy szelvényei ellenében 10 szavas apróhirdetést 10 lejért közölünk. Jellegével, vagy „cim a kiadóban” jelzéssel feladott hirdetéseknel 10 lej pótdíj fizendő. Csak válaszbélyeges érdeklődésre válaszolunk.

Előfizetési díj havonta 40 lei

Róna fényképésznél

legolcsóbb, legszebb a fénykép!!

6 drb csak 80 lei!

Ugyanaz, ami a kirakatalomban látható!

Kérem a n. é. közönséget, ne hagyja magát a konkurenciától félrevezetoi

ÁLLÁS

Biciklizni tudó kifutó felvétetik. Cim a kiadóban. 1561

Ugyes, megbízható kifutófiut keresek. — Balázs, Strada Alexandri 34. 1693

Főzésben jártas fiatal bejárónő délelőttre felvétetik. Huszár, Str. Episcopul Pavel 12. I. 1717

Belfir-i „Hangya” szövetkezet június 1-re bolt- és kocsmakezelőt keres. Javadalmazás: lakás, 1200 lei fájárandóság, 70 liter petroleum, 300 lei havi fizetés, 5 százalék vegyes és 1 százalék monopol után. — Kaució 20.000 lei. Jelentkezések az igazgatóságnál. Belfir, jud. Bihor. 1714

Megbízható komoly minde-nest keres kis család. Str. Malului 4. Jelentkezés 1—3 között. 1713

VÉTEL-ELADÁS

Staniol, színes selyem, krepp és tafett-papírok legolcsóbb árban kaphatók Pásztor Ede papirkereskedésben. Piata Mihai Viteazul 4. (Nagypiac.)

Eladó 4-es Hoffer cséplő, 10-es MAV kazán. Str. Mineilor 60. Oradea. 1717

Eladó fél saroktelek esetleg házzal, részletre. Str. Polona 15. Colonia Györky. 1715

Makulatura újságpapír kapható kis és nagy mennyiségben Pásztor Ede cégnél Piata Mihai Viteazul

Cukrászoknak tortalap, papírtálca, mignon papírok, papírszalvéták nagy választékban a legolcsóbban Pásztor Ede cég papíraruházában.

LAKÁS

Kétszobás lakást központhoz közel keresek május 1-re. Cimet a kiadóba kérek. 1520

Kiadó májusra 3 szobás szép uccaimodern lakás, Avram Iancu 11. 1711

Rádió műsor

PÉNTEK

BUCUREȘTI. 7.30 Ritmikus turna, reggeli műsor közvetítése. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vízállás.

jelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Karének. 19.15 Joanin Tea és Naruja Gábor dalkettőse. 20.10 Csak Rádió Románia: Gramofonlemez. Csak București: Schumann: A-moll négyes. — 20.45 A két állomás együtt: Rádiózenekar. 21.20 Felolvasás 22.30 Hírek. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek közvetítése külföldre németül és francián. Majd: Közlemények.

BUDAPEST I. 7.45 Torna. Utána gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.03 Séta a Nemzetközi Vásáron. 13.35 Hírek. 14 Cigányzene. 14.20 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. — 16.30 Rádióüzenetek a Nemzetközi Vásárból. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Előadás. 18 Magyar nóták zongorán. 17 Sport. 19.10 Óbudai Dalkoszorú. 19.40 Elbeszélések. 20.05 A rádió szalonzenekara. 21.20 Külügyi negyedóra. 21.50 Opera közvetítés. — 22.40 Hírek. 24.20 Hírek angol nyelven. Majd lemezek, hírek.

SPORT

Döntetlenül játszott Craiovan a CAO

CAO-Rovine Grivita 1:1

Ünnep harmadnapján a CAO Craiovan vendég szerepelt és a Rovine Grivita ellen játszott. A CAO tartalékos csapattal játszott. — Renghe, Spielmann, Kadar halvesorral. — A csapat nagyon szépen

játszott, azonban nem voltak elég eredményesek. A craiovai együttes nagyon ambiciósanálta a játékot, lelkesen, erőlyesen játszott és sikerült is döntetlenné tenni a mérkőzést.

Tizeneggyessel veszített a Kíspesť

FC Rapid-Kíspesť 2:1

Kedden délután a Giulești pályán, 5.000 néző előtt játszotta a Kíspesť utolsó romániai portyamérkőzését. A magyar csapat — fáradtsága ellenére nagyon jól játszott. A gólok: a 16. percben Auer 1:0

Szünet után Déri egyenlített, míg a győztes gólt 11-esből Rafinszki rugta. Bíró: Piki Kröner.

NYOMATOTT PÁSZTOR EDE CÉGNEL ORADEA